

De Stemming van 14 april 2019

Er zijn deze week geen verschuivingen in de politieke voorkeur. De andere vragen die we vandaag rapporteren, laten een aantal interessante ontwikkelingen zien, in het licht van de uitslag van 20 maart jl. De waterscheiding tussen kiezers van FVD (en PVV) aan de ene kant en de kiezers van VVD, CDA, D66, GroenLinks en PvdA aan de andere kant is na 20 maart groter geworden. Dat leidt er mede toe dat vooralsnog een groei van FVD door winst op VVD en CDA, niet waarschijnlijk is.

Maar we zien geen tekenen dat de kiezers die van VVD en CDA naar FVD zijn overgegaan makkelijk zullen terugkeren. Die kiezers zijn namelijk zeer positief over Baudet en weinig positief over Dijkhoff en Buma. Kiezers die overgelopen zijn van VVD en CDA naar FVD, hopen ook in grote mate dat het kabinet de rit niet uitzit, terwijl kiezers die bij VVD en CDA gebleven zijn juist in meerdere mate hopen dat het kabinet wel de rit uitzit.

Op basis hiervan is het waarschijnlijk dat FVD, hoewel er dus voor FVD op dit moment weinig potentieel over is bij VVD en CDA, wel goed in staat zal kunnen zijn om de 28 zetels (waarvan ook een groot deel van CDA en VVD komt) die ze nu heeft, vast te houden. De groei kan hooguit nog verder komen van de PVV.

(Bij de onderstaande cijfers moet rekening gehouden worden met het feit dat dit uitgaat van een opkomst van ongeveer 10,5 miljoen kiezers. Op 20 maart jl. was de opkomst ruim 7 miljoen. Door analyses op stembureau niveau is onze inschatting, dat die hogere opkomst positiever werkt voor FVD dan VVD).

Peiling Zetelverdeling

zetels	TK2017	7-4-2019	14-4-2019	Versch. t.o.v. vorige week	Versch. t.o.v. TK2017
FVD	2	28	28		26
VVD	33	22	22		-11
GroenLinks	14	18	18		4
CDA	19	15	15		-4
PvdA	9	13	13		4
D66	19	11	11		-8
PVV	20	8	8		-12
SP	14	9	9		-5
Partij voor de Dieren	5	8	8		3
ChristenUnie	5	7	7		2
DENK	3	4	4		1
50PLUS	4	4	4		0
SGP	3	2	2		-1
Overige partijen		1	1		1
Totaal	150	150	150		
Coalitie	76	55	55		-21

Deze keer hebben we weer gemeten of kiezers hopen dat het kabinet de rit uitzit. Bij een vergelijking met enkele maanden geleden zien we een opmerkelijke stijging van 35% naar 45%. Als we de cijfers bekijken op basis van het stemgedrag uit 2017 dan zien we bij de meeste partijen een stijging. De grootste is bij de kiezers van D66. Maar ook zien we bij vrijwel andere partijen stijgingen.

Deze stijging hangt ongetwijfeld samen met de score van FVD op 20 maart. Kiezers met een negatief gevoel over FVD lijken via de hoop dat het kabinet de rit uitzit het moment van volgende verkiezingen maximaal te willen uitstellen (namelijk nog circa 2 jaar).

Hoopt dat het kabinet de rit uitzit

	Allen	Stemde bij TK2017									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
Start kabinet	50%	93%	88%	77%	27%	31%	39%	4%	17%	9%	24%
Juni 2018	43%	92%	84%	82%	31%	25%	17%	8%	13%	7%	26%
Januari 2019	35%	71%	51%	63%	22%	20%	6%	7%	8%	3%	13%
April 2019	45%	73%	59%	85%	33%	37%	7%	11%	7%	6%	21%

- volgende pagina

Wat er veranderd is, zien we ook goed aan de onderstaande tabel met een vergelijking van cijfers van 4 maanden geleden en nu. De kiezers die VVD, CDA en D66 sinds 2017 trouw zijn gebleven geven nu bijna allemaal aan dat ze hopen dat het kabinet de rit uitzit. Bij de kiezers die niet meer op VVD of CDA stemmen (en vooral naar FVD zijn gegaan) die hopen juist in grotere mate dat het kabinet valt.

Bij D66-kiezers, die de partij verlaten hebben, maar dus niet naar FVD zijn gegaan, is het percentage dat hoopt dat het kabinet de rit uitzit gestegen van 44% naar 68%.

Hoopt dat het kabinet de rit uitzit

	(Januari 2019)		
	Stemde bij TK2017		
	VVD	CDA	D66
Bij start kabinet	93%	88%	77%
Trouwe kiezers (TK2017 en nu)	90%	86%	86%
Kiezers van TK2017, die nu anders stemmen	50%	24%	44%

(April 2019)

	(April 2019)		
	Stemde bij TK2017		
	VVD	CDA	D66
	93%	88%	77%
	99%	91%	97%
	38%	16%	68%

Ook zien we dat ongeveer in dezelfde mate als de hoop is gestegen dat het kabinet de rit uitzit is ook de verwachting gestegen dat dit zal gebeuren.

Denkt dat het kabinet de rit uitzit

	Allen	Stemde bij TK2017									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FVD	PVV	50Plus
Start kabinet	38%	65%	63%	53%	36%	15%	16%	16%	20%	13%	22%
Juni 2018	37%	60%	42%	54%	31%	18%	17%	23%	26%	24%	8%
Januari 2019	37%	54%	40%	45%	33%	15%	33%	32%	23%	31%	19%
April 2019	47%	64%	51%	72%	35%	34%	26%	39%	24%	26%	13%

- volgende pagina

Ten slotte hebben we weer de rangorde bepaald van de fractievoorzitters in de Tweede Kamer ten aanzien van de vertrouwensvraag. We zien dan dat Dijkhoff na zijn terugval in januari, weer gestegen is naar de 2e plaats. En we zien dat Baudet inmiddels op de 7e plaats staat. Dat komt doordat hij hoog scoort bij kiezers van FVD en PVV, maar tegelijkertijd laag scoort bij de kiezers van de andere partijen.

Als we meer inzoomen op de feitelijke vertrouwenscijfers en dan kijken hoe de fractievoorzitters scoort bij zijn huidige kiezers en bij partijen waarmee een duidelijke electorale concurrentie is, dan zien we ook weer die gemelde waterscheiding. Baudet scoort met 8,7 hoog bij zijn eigen kiezers, maar ook hoog bij de huidige kiezers van de PVV. (Bij Wilders is het andersom minder sterk).

Maar dan zien we vervolgens dat Baudet laag scoort bij de huidige VVD-kiezers. Ten aanzien van Dijkhoff zien we lage cijfers bij kiezers van FVD.

Ook opvallend is de lage scores van Jetten. De score van 6.9 bij zijn eigen kiezers is de laagste van alle fractievoorzitters bij de eigen kiezers. Asscher scoort bij de D66-kiezers niet veel lager (6,1).

Buma scoort goed onder de eigen kiezers en doet het ook behoorlijk goed bij de VVD-kiezers. Ook gezien de relatief hoge scores van de CDA-ministers t.o.v. die van de VVD (met name Hoekstra stijgt steeds verder), zou het mij niet verbazen als de VVD electoraal bij de volgende Tweede Kamerverkiezingen zowel electorale problemen krijgt in de richting van FVD als van het CDA.

Rangorde van mate van vertrouwen in de fractievoorzitters

<i>rangorde vertrouwenscijfers</i>	Okt - 2017	Sep - 2018	Jan - 2019	Apr - 2019
Segers	2	3	2	1
Dijkhoff	1	1	7	2
Asscher	6	7	3	3
Thieme	8	5	4	4
Buma	4	4	5	5
Roemer/Marijnissen	5	2	1	6
Baudet	10	11	9	7
Klaver	7	6	6	8
Van der Staaij	9	8	12	9
Krol	12	9	8	10
Wilders	11	12	11	11
Pechtold/Jetten	3	10	10	12
Kuzu	13	13	13	13

Score eigen kiezers	Scores kiezers van andere partijen (huidige stemkeuze)**
8,0	SGP: 7,8 CDA: 7,5
7,9	CDA: 6,4 FVD: 3,8
7,7	GrL : 6,7 D66: 6,1
7,6	GrL: 6,8 D66: 5,3
8,2	VVD: 6,4 D66: 5,8
7,2	PvdD: 5,8 GrL: 5,5
8,7	PVV: 8,1 VVD: 3,5
8,1	D66 : 6,5 PvdA: 5,6
9,5	CU: 7,7 CDA: 6,9
7,0	FVD: 5,2 PVV: 4,9
9,0	FVD: 6,4 VVD: 3,2
6,9	GrL : 5,9 PvdA: 5,2
*	

*) te weinig waarnemingen

**) meestal de twee partijen met de hoogste score met uitsluiting van kleine partijen, die electoraal niet concurrerend zijn